

Quicksan Wet natuurbescherming

Ruimtelijke ontwikkeling Uddelse Enk / Heegderweg, Uddel |
08.11.2022

Colofon

FFQs0811

08.11.2022

Versie 1.0

Opdrachtgever: Van de Kolk Ontwikkeling

Uitvoerend ecooloog: Maarten W. Kaales

Habitat Ecologie (Kaales Natuur & Ondernemen)

contact@habtitatecologie.nl |

M. 06-51833870

<https://www.linkedin.com/in/maartenkaales>

Foto's: Habitat Ecologie

Inhoudsopgave

Samenvatting	.	.	.	4.
1. Inleiding	.	.	.	8.
2. Plangebied en Ingreep	.	.	.	11.
3. Gebiedsbescherming	.	.	.	16.
4. Soortenbescherming	.	.	.	20.
5. Beschermde houtopstanden	.	.	.	42.
6. Conclusies	.	.	.	44.
7. Gebruikte bronnen	.	.	.	46.
8. Bijlagen	.	.	.	48.

Samenvatting

Beknopt overzicht van de belangrijkste inzichten

Inleiding en aanleiding

Aan de Uddelse Enk en achter de Heegderweg te Uddel ligt het plangebied. Dit plangebied is aan drie zijden omsloten door bebouwing en grenst aan de oostzijde aan het agrarisch buitengebied. In het plangebied staan enkele schuurtjes die ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling vervangen worden door nieuwbouw (30 woningen) en een nieuwe ruimtelijke inrichting. (zie afbeelding).

Dergelijke activiteiten kunnen een conflict opleveren met de Wet natuurbescherming. De geplande ruimtelijke ingreep heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en beschermde houtopstanden. Dit wordt met de Quicksan getoetst.

Een Quicksan is een globaal onderzoek waarbij getoetst wordt aan de verbodsbepalingen uit Wnb. Dit betekent niet dat het om die reden een minder belangrijk of eenvoudiger onderzoek is. Integendeel. Een Quicksan bepaalt in grote mate het vervolg van het ruimtelijk project. Het is dan ook van belang dat de ecologisch ruimtelijke context wordt beoordeeld om de lokale ontwikkeling op waarde en mogelijke ecologische impact te kunnen inschatten. Dit wordt in deze rapportage nader toegelicht in de hoofdstukken 1 tot en met 5.

Houdbaarheid en toepassing

Over het algemeen heeft een quickscan Wet natuurbescherming een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of provinciaal aangewezen beschermde gebieden (GNN). Gelet op de lokale aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake.

Er zijn geen vervolgstappen nodig.

Soortenbescherming

De planlocatie heeft over het algemeen geen essentiële betekenis voor beschermde soorten.

Er zijn in het plangebied geen soorten waargenomen en er zijn geen geschikte locaties voor verblijven vastgesteld. Het plangebied voldoet aan de eisen voor een foerageergebied van niet essentiële betekenis. Buiten het plangebied is een biodiverser, een gevarieerder landschap aanwezig.

Buiten het plangebied heeft een Steenuil een nestplaats (nestkast) en maakt van het plangebied gebruik om er te rusten en naar alle waarschijnlijkheid om er te jagen. Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het steenuilterritorium. Dit is uitgebreid verwoord en gevisualiseerd in de toelichting van hoofdstuk 4. Het landschap buiten het plangebied bevat ruim voldoende mogelijkheden voor de Steenuil. Het territorium blijft functioneel na realisatie van de ruimtelijke ontwikkeling.

Er zijn geen vervolgstappen nodig.

Houtopstanden

De beoogde ruimtelijke ingreep vindt plaats binnen de bebouwde kom en bovendien vinden er geen kapwerkzaamheden plaats. Toetsing verder aan beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

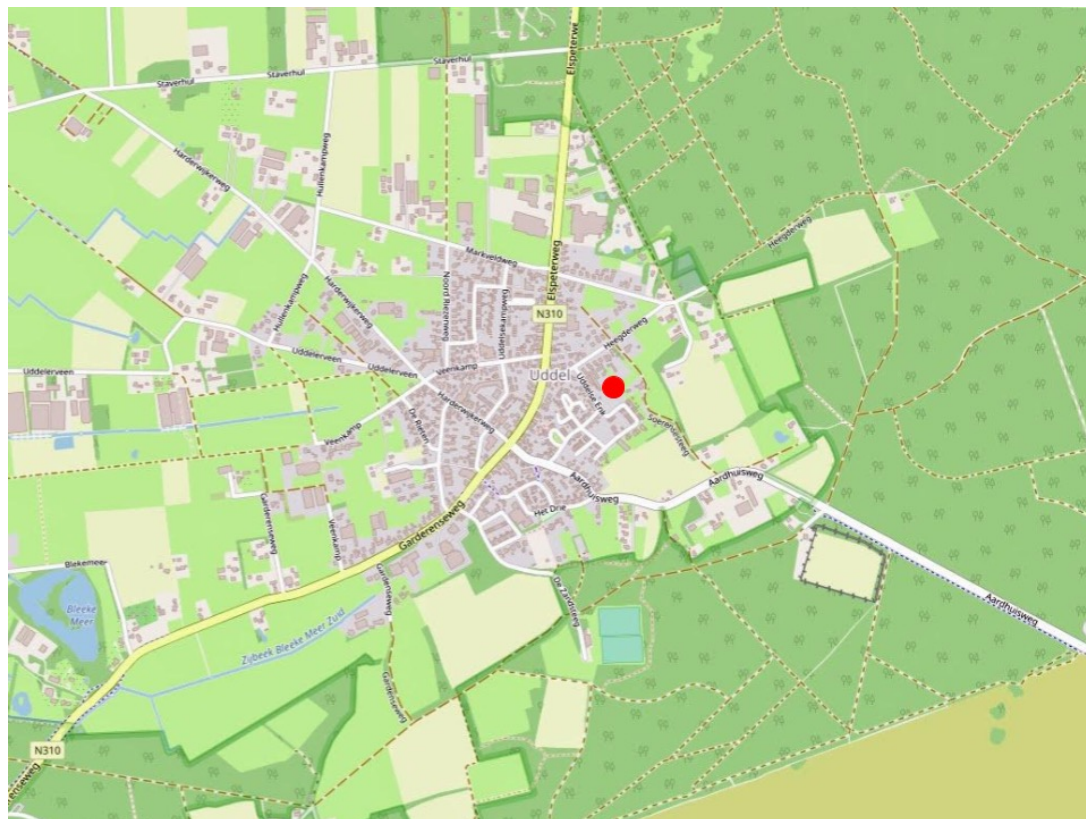

1. Inleiding

Waarom een Quicksan Wnb en wat houdt het in?

1.1 Inleiding en aanleiding

Aan de Uddelse Enk en achter de Heegderweg te Uddel ligt het plangebied. Dit plangebied is aan drie zijden omsloten door bebouwing en grenst aan de oostzijde aan het agrarisch buitengebied. In het plangebied staan enkele schuurtjes die ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling vervangen worden door nieuwbouw en een nieuwe ruimtelijke inrichting. (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1: De planlocatie / plangebied is gelegen aan de Uddelse Enk

Dergelijke activiteiten kunnen een conflict opleveren met de Wet natuurbescherming. De geplande ruimtelijke ingreep heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en beschermde houtopstanden.

Onderzoeksvragen

- Welke onder de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna zijn aanwezig, welke geschikte standplaatsen en verblijven zijn aanwezig in het plangebied en welke negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van provinciaal aangewezen beschermde gebieden?
- Leidt de geplande ruimtelijke ingreep tot kap / vellen van houtopstanden zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming?
- Is er een aanleiding om vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal aangewezen beschermde gebieden te nemen, en zo ja, welke?

Wanneer er een aanleiding voor een vervolgstap is zoals het uitvoeren van een vervolgonderzoek als een Voortoets of een nader soortgericht onderzoek (SGO) zal dit ook in de rapportage worden onderbouwd.

Van de Kolk Ontwikkeling heeft Habitat Ecologie (Kaaless Natuur & Ondernemen) ingezet om voor het plangebied een Quickscan Wet natuurbescherming uit te voeren waarbij onderzocht wordt of het aannemelijk is dat er beschermde soorten voorkomen en of er een mogelijke impact is voor beschermde gebieden en houtopstanden. Vervolgens wordt getoetst of de beoogde ruimtelijke ingreep uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal beleid.

1.2 Doel van deze rapportage

Een Quickscan Wet natuurbescherming wordt onder andere uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging, een ruimtelijk project of omgevingsvergunning.

Een Quickscan is een globaal onderzoek waarbij getoetst wordt aan de verbodsbepalingen uit Wnb.

Hoofdonderzoeksvraag

De hoofdonderzoeksvraag die beantwoord moet worden is of er mogelijk sprake van een overtreding van de in de Wnb genoemde verbodsbepalingen als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Dit houdt in dat er wordt onderzocht of de voorgenomen activiteiten mogelijk een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden, beschermde flora en fauna en beschermde houtopstanden.

Met betrekking tot beschermde soorten onderzoekt een Quickscan Wnb of het plangebied mogelijk gebruikt wordt door beschermde soorten. Op basis van geschikte habitats, bekende waarnemingen, waarnemingen die zijn gedaan tijdens de uitgevoerde veldonderzoek en de vastgestelde sporen in combinatie met de voorgenomen ingreep wordt beoordeeld of mogelijk een van de verbodsbepalingen overtreden wordt.

Met betrekking tot beschermde gebieden onderzoekt en beoordeelt een Quickscan of de voorgenomen ingreep van negatieve invloed kan zijn op Natura 2000-gebieden en op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Uitsluiten van effecten

Het doel van een natuurtoets, zoals een Quickscan, is niet het uitsluiten van negatieve effecten.

Natuuronderzoek in het kader van de Wnb heeft altijd als doel het aantonen van een (mogelijk) effect. Natuuronderzoek is namelijk een momentopname. Dat het gebruik van een bepaalde soort niet is aangetoond garandeert niet dat er geen effect is als gevolg van de voorgenomen ingreep of activiteit. Zorgvuldig handelen volgens de Zorgplicht is daarvoor het vangnet.

Gewone dwergvleermuizen bijvoorbeeld hebben tot wel 20 verschillende vaste verblijven waar tussen gerouleerd wordt. De kans dat gebruik van een verblijfplaats wordt aangetoond is vele malen kleiner dan de kans dat het gebruik ervan niet wordt aangetoond. Uitsluiten van gebruik is bij geschikte locaties vrijwel onmogelijk, vandaar dat zorgvuldig handelen volgens de Zorgplicht essentieel is.

1.3 Houdbaarheid en toepassing

Over het algemeen heeft een quickscan Wet natuurbescherming een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

2. Plangebied en Ingreep

Een beknopte beschrijving van de gebiedskenmerken en de voorgenomen ingreep.

2.1 Planlocatie

Landschap

Het plangebied ligt aan de oostkant in het Veluwe dorp Uddel aan de Uddelse Enk. Op de afbeeldingen 1,2,3 en 4 is te zien dat het plangebied aan drie zijden grenst aan bebouwing. Het terrein bestaat uit lange kavels die voorheen als tuin, moestuin, opslag of weide diende. In de huidige situatie is het oosten meer uitgebreid als tuin en als Van de Kolk Ontwikkeling haar plannen niet kenbaar had gemaakt was het areaal tuin alleen maar toegenomen. Het westelijk deel van het plangebied is sterk verruigd. Aan de zuidkant van het plangebied is een kleine schapenweide met ca 2 schapen nog aanwezig. Er zijn twee duidelijke groenstructuren te onderscheiden; de groenstructuur bestaande uit eiken aan de oostzijde en het bosplantsoen aan de zuidzijde dat grenst aan de tuin van een particulier.

Bebouwing

De enige bebouwing die aanwezig zijn enkele schuren. De schuren op de erven van de huizen aan de Heegderweg zijn ontmanteld in het kader van asbestsanering . Verder staan er kleine schuurtjes voor opslag en als tuinhuisje in het plangebied.

Groen

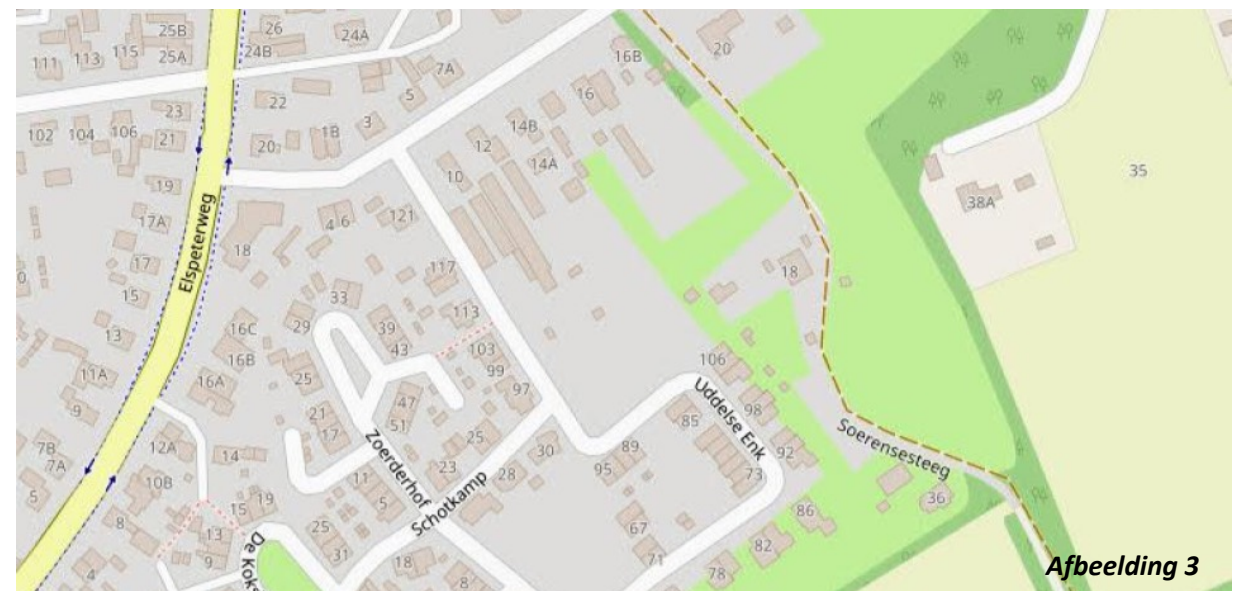
Het groen in het plangebied bestaat uit een kleine schapenweide, ruigte, intensief gras dat in gebruik is als tuin. Er zijn geen groenstructuren aanwezig.

Water

Er is geen oppervlaktewater aanwezig in he plangebied.

Afbeelding 2: Ligging plangebied in een groen ruimtelijke context van Uddel. Bron luchtfoto: Pdok.

2.2. Beoogde ruimtelijke ingreep en toekomstig gebruik

Omdat de activiteiten mogelijk conflicteren met de Wet natuurbescherming worden de volgende activiteiten getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming:

Bebouwing

De initiatiefnemer heeft het voornemen nieuw te ontwikkelen van 30 woningen (afbeelding 5). Bestaande opstallen zoals schuurtjes moeten hiervoor wijken. Globaal betekent dit dat de volgende ruimtelijke ingrepen uitgevoerd moeten worden:

- Slopen van de schuurtjes
- Verwijderen van alle opgeslagen materialen
- Bouwrijp maken van de grond
- Realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden

Groen

- Het gras wordt verwijderd ten behoeve van het bouwrijp maken van de grond
- Ruigte kruiden worden eveneens verwijderd ten behoeve van het bouwrijp maken van de grond.

Oppervlakte water

Niet van toepassing. Er is geen oppervlakte water aanwezig.

Afbeelding 5: Inrichtingsvoorstel voor de ontwikkeling van 30 woningen.

2.3 Mogelijk effect op beschermde soorten en/of gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermde gebieden. De volgende negatieve invloeden worden onderzocht:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof, licht en trillingen tijdens de werkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaarrond beschermde nesten;
- vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten.

Vaststellen van de invloedsfeer

Het is dan ook van belang dat de invloedsfeer, de ecologische impact wordt onderzocht. Er zijn verschillende soorten mogelijke invloeden; eenmalig, tijdelijk (frequent) en permanent. Een voorgenomen activiteit kan tijdelijk een negatief effect hebben of een permanent effect hebben op beschermde soorten of beschermd gebied buiten het plangebied. De omvang van deze invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente activiteit of ontwikkeling. Geen soort is hetzelfde waardoor het effect van de voorgenomen ontwikkeling op een beschermde soort per soort / soortgroep kan verschillen.

In deze Quicksan wordt alleen onderzocht of er een mogelijke effect wordt verwacht naar aanleiding van de voorgenomen ingreep. Daarnaast wordt er bepaald of er een aanleiding is voor een nader soortgericht onderzoek (SGO).

Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer, wordt het onderzoeksgebied gelijkgesteld aan het plangebied. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of gebieden buiten het onderzoeksgebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3. Gebiedsbescherming

Een beschrijving van de methode van onderzoek, resultaten en de beoordeling.

4.1 Inleiding

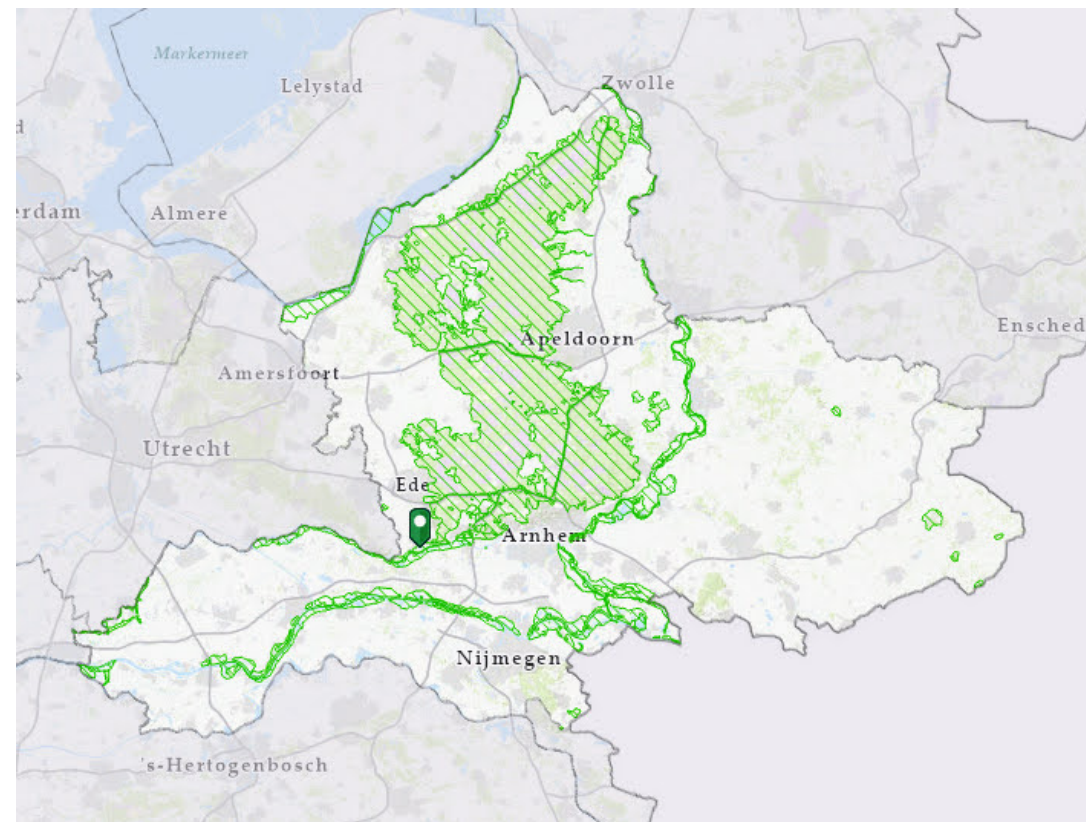
In Nederland zijn natuurgebieden aangewezen met een beschermde status. Deze natuurgebieden betreffen hoofdzakelijk Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde gebieden. Een ruimtelijke ontwikkeling kan in algemene zin van negatieve invloed zijn op deze beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen in het plangebied. Daarnaast wordt toegelicht of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

Onderzoeksvragen:

Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op beschermde gebieden? En is er nader onderzoek nodig als vervolgstap?

4.2 Methode Gebiedsbescherming

De toetsing aan beschermde gebieden is een bureaustudie waarbij het type ingreep afgezet wordt tegen de dichtstbijzijnde Natura-2000 – gebieden. Hierbij zijn afstand van het plangebied tot het Natura-2000 gebied en de aanwezige beschermde soorten, de aangewezen soorten en beschermde habitats belangrijke parameters. De afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebied is relevant vanwege mogelijke externe werking. Of er mogelijk sprake is van externe werking moet worden beoordeeld zoals hierboven is aangegeven. Dit wordt gevisualiseerd aan de hand van kaarten uit diverse betrouwbare bronnen.

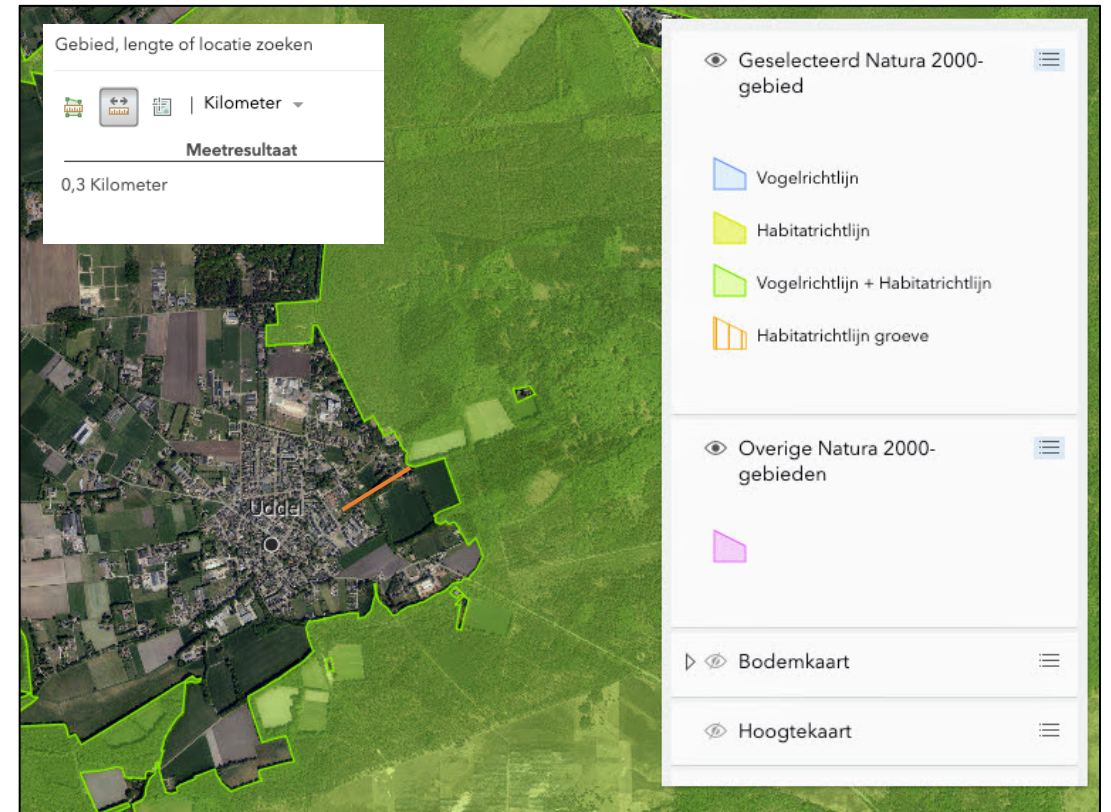
Afbeelding 6 (boven): Het overzicht aan Natura 2000 in de provincie Gelderland. Bron: geoportaal.gelderland.nl.

4.3 Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 0,3 km ligt het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Dit gebied is aangewezen als Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijngebied (Afbeelding 7).

Wanneer er sprake zou zijn van een negatief effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid door de voorgenomen ontwikkeling op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de Veluwe niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de voorgenomen werkzaamheden op voorhand niet uit te sluiten.

Er zijn geen vervolgstappen nodig. Wel wordt geadviseerd de regelgeving rondom de stikstofdepositie te blijven volgen.

Afbeelding 7 (links): Gemeten afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied, de Veluwe: geoportaal.gelderland.nl en geocontent.rvo.nl

4.4 Provinciaal aangewezen gebieden

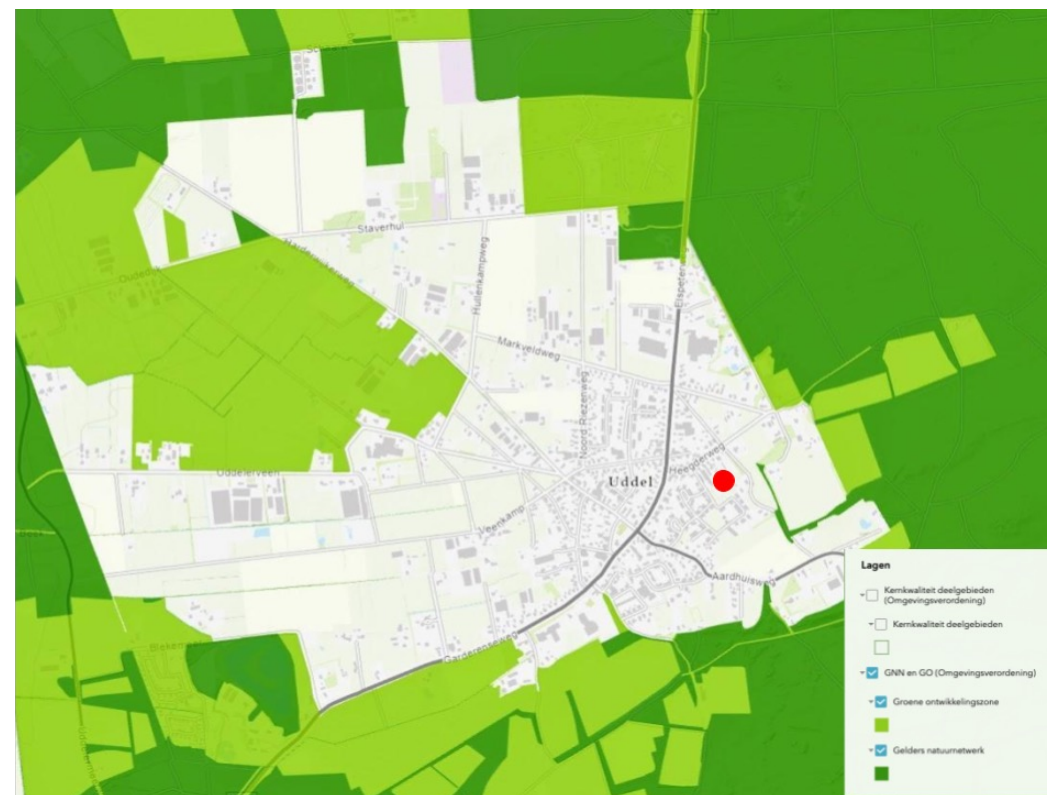
Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Uitzonderingen hierop zijn ruimtelijke ontwikkelingen met;

- een groot openbaar belang,
- situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van een meerwaarde voor het beschermde gebied en
- situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding van bestaande ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij aantasting van het Natuurnetwerk Nederland geldt een compensatieplicht.

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Natuurnetwerk Nederland. Op een afstand van circa 0,06 km m ligt het plangebied van het Gelders Natuurnetwerk (Afbeelding 8). Het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking en dat houdt in dat externe werking geen toetsingskader is voor het GNN.

Er zijn geen vervolgstappen nodig.

Afbeelding 8: Geografische ligging van het Gelders Natuurnetwerk. Bron: geoportaal.gelderland.nl.

4. Soortenbescherming

Een beschrijving van de methode van onderzoek, resultaten en de beoordeling.

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt eerst de onderzoeksmethode uitvoerig beschreven zodat de bevindingen op juiste waarde geschat kunnen worden. Vervolgens wordt er een analyse gegeven als basis voor de onderbouwing of er mogelijk een verbodsbepaling in het kader van de Wnb wordt overtreden.

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt onder andere bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken (habitats) om te verblijven en zich voort te planten. Al deze plekken kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van de bevindingen van de bureaustudie en het terreinonderzoek per soortgroep beschreven welke beschermde soorten binnen het plangebied kunnen worden verwacht.

4.2 Onderzoeksmethode

4.2.1 Inleiding

De soortenbescherming bestaat in de Wet natuurbescherming uit de volgende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.1);
- Habitatrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.5) en;
- Andere soorten (Wnb art. 3.10).

Met deze beschermingsregimes worden rust- en voortplantingsverblijfplaatsen beschermd. Ook wordt essentieel leefgebied (pag. 23) beschermd.

De Quicksan Wet natuurbescherming toetst de voorgenomen ingreep aan de ecologische potenties voor beschermde soorten. En het toetst aan de verbodsbepalingen (zie overzicht pagina 25) van de Wnb. De Quicksan betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek, maar is een oriënterend onderzoek. Er zijn met het Quicksan-onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten of soortgroepen. Een ecologische inventarisatie, zoals bij een nader soortgericht onderzoek, beslaat meerdere veldbezoeken gedurende, meestal aan de hand van een landelijk gebruikt onderzoeksprotocol, in een voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Doel

Met een Quicksan soortenbescherming wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke ecologisch potentieel voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van de ontwikkellocatie voor de aanwezige soorten en de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op beschermde soorten. Dit globale onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De reikwijdte bestaat uit de Wet natuurbescherming en de provinciale omgevingsverordening en kan indien gewenst worden uitgebreid met specifiek onderzoek naar lokaal biodiversiteitsbeleid.

Hypothese

De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar mogelijk wel tot een potentieel geschikt leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het onderzoeksgebied mogelijk tot functioneel leefgebied van beschermde en/of algemene flora- en faunasoorten uit de soortgroepen: vogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen.

Hiervoor is de gekeken naar de landelijke verspreiding, het regionaal voorkomen, de aanwezigheid van geschikt habitat en het voorkomen van fysieke barrières. Wanneer het op basis van het Quicksan onderzoek aannemelijk is dat een beschermde soort in het plangebied voor kan komen en er als gevolg van de ruimtelijke ingreep mogelijk verbodsbepalingen overtreden worden, dan is er aanleiding voor een nader onderzoek.

Hoofdonderzoeksvraag

De hoofdonderzoeksvraag die ten grondslag ligt aan de Quicksan met betrekking tot het onderdeel soortenbescherming luidt:

Is het aannemelijk dat als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling van 30 woningen in Uddel één of meerdere verbodsbepalingen wordt overtreden?

Deze vraag wordt in deze rapportage beantwoord.

4.2.2 Bureaustudie aan de hand van bronnenonderzoek

Het onderzoek is gestart met een bureaustudie naar beschikbare gegevens. Een eerste inschatting is gemaakt op basis van “expert judgement”. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de van regionale en landelijke verspreidingsatlassen, zoals RAVON, SOVON, Zoogdierverseniging en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Daarnaast zijn Google Maps, de websites www.waarneming.nl en www.telmeel.nl geraadpleegd ter indicatie van de ecologisch ruimtelijke context. Ook de effectenindicator en verspreidingsatlas.nl geven relevante informatie over (beschermde) biodiversiteit.

Op de site van BIJ12 zijn de relevante Kennisdocumenten geraadpleegd (zie overzicht van alle beschikbare kennisdocumenten hieronder). Voor de overige relevante beschermde soorten is gebruik gemaakt publicaties en literatuur en “expert judgement”.

Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt een provinciale vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Deze lijst kan per provincie verschillend zijn. In deze Quicksan is specifiek gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.

Beschreven soorten in de Kennisdocumenten van BIJ12	
Vogels Buizerd Kerkuil Steenuil Gierzwaluw Huismus Roek	Vleermuizen Gewone dwergvleermuis Gewone grootoorvleermuis Ruige dwergvleermuis Watervleermuis Rosse vleermuis
Grondgebonden zoogdieren Bever Noordse woelmuis Das Reptielen Levendbarende hagedis Zandhagedis	Vissen Grote modderkruiper Amfibieën Heikikker Kamsalamander Poelkikker Rugstreeppad

4.2.3 Terreinonderzoek

De focus van het terreinonderzoek ligt enerzijds op het vinden van essentiële ecologische functies als vaste rust- en voortplantingsplaatsen (zie het kader hiernaast) en anderzijds op het vaststellen van geschikt habitat dat een essentiële functie zou kunnen vervullen.

De uitgevoerde onderzoeksmethode wordt per soortgroep nader toegelicht.

Het bronnenonderzoek was ter voorbereiding op het terreinonderzoek zodat er gericht gezocht kon worden naar de te verwachten soorten. Het terreinonderzoek is een momentopname. Op basis van dit veldbezoek is beoordeeld welke voor beschermde soorten geschikte habitats in het plangebied voorkomen. Het plangebied is op 24 februari 2021 en op 29 september 2022 tijdens de daglichtperiode met geschikte weersomstandigheden te voet onderzocht. Het terrein is tijdens het veldbezoek systematisch doorkruist en onderzocht op mogelijk vaste rust- en voortplantingsplaatsen. Dit plangebied is hierbij visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 10x42), zaklamp (Fenix) en zijn de in dit rapport opgenomen foto's (Lumix zoom 600mm, Canon sigma 150-600mm + tele-conferter 1,5x) gemaakt.

Hoewel er gericht gezocht is naar beschermde soorten is er ook gekeken naar niet beschermde soorten. Dergelijke soorten kunnen iets zeggen over de mate van geschiktheid als foerageergebied voor een predator (roofvogel of uil) bijvoorbeeld. Tijdens het terreinbezoek is er ook gericht gezocht naar recentelijk gebruik van het plangebied door (beschermde) soorten. Sporen zoals krap- en graafsporen, uitwerpselen, krijtsporen, wissels, ligplekken, braakballen of kadavers kunnen veel informatie geven over het gebruik van het plangebied.

Indeling rust- en verblijfsplaatsen

Voor een goed begrip van een mogelijke ecologische impact als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling is het van belang te weten dat vaste rust- en voortplantingsplaatsen ingedeeld kunnen worden in de volgende categorieën:

- Vaste rust en voortplantingsplaatsen die jaarrond in gebruik zijn;
- Vaste rust en voortplantingsplaatsen die tijdelijk in gebruik zijn;
- Tijdelijke rust en voortplantingsplaatsen die tijdelijk in gebruik zijn.

Essentieel leefgebied

Een leefgebied kan gerekend worden tot essentieel leefgebied wanneer een ander gebied de betreffende ecologische functie niet kan vervangen of kan opvangen. Bij het verdwijnen ervan zal de betreffende soort hierop lokaal negatief reageren en mogelijk zelfs met betrekking tot de gunstige staat van instandhouding.

Omstandigheden terreinonderzoek Quickscan Wnb

Datum:	24 februari 2021, 29 september 2022
Weer:	droog, 0/8 bewolkt, 25+ Celsius (29.09.2022) en windkracht 0-1 (Bft).
Uitvoering	M. W. Kaales (Habitat Ecologie)

4.2.4 Methode van onderzoek naar vogels

Het plangebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. Het onderzoek is onder gunstige en windstille omstandigheden uitgevoerd zodat territorium-indicerende waarnemingen goed gehoord en gezien konden worden. Sommige standvogels (dit zijn vogels die niet wegtrekken in de winter), zoals de Huismus, Steen- en Kerkuil) zijn doorgaans het hele jaar door aanwezig in de buurt van de nest-/rustplaats.

In het plangebied is gekeken naar vogels, (oude) nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijtsporen, braakballen, rui-veren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. De schuurtjes zijn o.a. onderzocht op de aanwezigheid van huismussennesten. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het plangebied voor vogels.

4.2.5 Methode van onderzoek naar Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid in het onderzoeksgebied duiden. Het vaststellen van holen, nesten, graaf-,krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen helpt daarbij.

4.2.6 Methode van onderzoek naar vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt / ongeschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en gebouwen. De gebouwen en bomen zijn beoordeeld op de geschiktheid als verblijfplaats.

Het onderzoek is deel uitgevoerd buiten de periode dat vleermuizen actief foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute, maar de mogelijke betekenis van het plangebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

4.2.7 Methode van onderzoek naar Vissen en Amfibieën

Er komt geen oppervlakte water voor in het plangebied zodat er geen gericht (sporen) onderzoek is geweest naar het voorkomen van vissen en amfibieën.

4.2.8 Methode van onderzoek naar Reptielen

Er is geen water aanwezig in het plangebied, geen heide of houtwal en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van het plangebied van reptielen zodat er geen gericht (sporen) onderzoek is geweest naar het voorkomen van deze soortgroep.

4.2.9 Methode van onderzoek naar Overige soorten

De overige soorten zijn tijdens het terreinonderzoek meegenomen. Er is gelet op habitat en sporen.

4.2.10 Algemene methode van beoordelen

Bekende gegevens van soorten in het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied in combinatie met de resultaten uit het veldonderzoek en op basis van expert judgement zorgen voor een goed beeld van de huidige situatie. Mede aan de hand van de volgende factoren: Voedsel, vocht, veiligheid, voortplanten en verbinden.

Verbodsbepalingen soortenbescherming Wet natuurbescherming

Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn (Wnb art. 3.5)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten (Wnb art. 3.10)

Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* Wnb art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten. Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (Wnb art. 1.11) . Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

4.2.2 Planten

Europese bescherming

Op Europees niveau zijn 4 soorten planten strikt beschermd. Dit zijn zeer kritische soorten en stellen hoge eisen aan hun standplaats. Deze soorten zijn; Drijvende waterweegbree (vrij zeldzaam), Groenknolorchis (zeldzaam), Kruiwend moerasscherm (zeer zeldzaam) en Zomerschroeforchis (verdwenen).

Nationale bescherming

Op nationaal niveau zijn 76 soorten planten beschermd. Dit zijn allen soorten van een heel specifiek milieu en zeldzaam tot zeer zeldzaam.

Resultaten

De planlocatie bestaat volledig uit ruigte kruiden van geroerde grond en intensief onderhouden gras of schapenweide en verharding.

Beoordeling

Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het plangebied in relatie tot de standplaatsvoorkeur van beschermde, kwetsbare en zeldzame plantensoorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarmee is het aannemelijk dat de beoogde ruimtelijke ingreep niet leidt tot aantasting van beschermde plantensoorten.

Afbeelding 9: Klein hoefblad in bloei, een niet beschermde plantensoort in het plangebied (februari 2021).

4.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland (behalve de Bruine rat, Zwart rat, Huismuis en Mol) zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Europese bescherming

Op Europees niveau zijn 8 zoogdiersoorten strikt beschermd. Dit zijn alle, behalve incidentele waarnemingen van de Otter, soorten die niet in de bebouwde omgeving voorkomen.

Nationale bescherming

Op nationaal niveau zijn 31 zoogdiersoorten beschermd. Hiervan zijn 23 soorten in sommige provincies vrijgesteld. Van deze 23 soorten zijn 11 soorten in alle provincies vrijgesteld van de verbodsbepalingen.

Zoogdiersoorten die in <u>alle</u> provincies zijn vrijgesteld	
Aardmuis	Ree
Bosmuis	Rosse woelmuis
Dwergmuis	Veldmuis
Dwergspitsmuis	Vos
Gewone bosspitsmuis	Woelrat
Huisspitsmuis	

Van de 23 soorten zijn 5 soorten zoogdieren die slechts bij 1 provincie niet zijn vrijgesteld.

Zoogdiersoorten die in 1 provincie <u>niet</u> zijn vrijgesteld	
Egel (Overijssel)	Ondergrondse woelmuis (Zuid-Holland)
Konijn (Zeeland)	Tweekleurige bosspitsmuis (Zuid-Holland)
Haas (Zeeland)	

Van de 23 soorten zijn eveneens 3 soorten zoogdieren die bij 1 provincie zijn vrijgesteld, waarvan 2 soorten slechts in een bepaalde periode.

Zoogdiersoorten die in 1 provincie zijn vrijgesteld	
Eekhoorn (Limburg, periode)	Wild zwijn (Noord-Brabant)
Molmuis (Limburg)	

Van de 23 soorten zijn de 3 soorten kleine marterachtigen alleen niet overal vrijgesteld. De **Steenmarter** is alleen in Friesland vrijgesteld en in Limburg in een bepaalde periode.

Kleine marterachtigen niet vrijgesteld in 5 provincies	
Bunzing (Gld, NB, NH, Ov, Zl)	Wezel (Gld, NB, NH, Ov, Zl)
Hermelijn (Gld, NB, NH, Ov, Zl)	

Resultaten

De volgende soorten die beschermd zijn en niet zijn vrijgesteld worden in deze beoordeling meegenomen:

- Eekhoorn
- Das
- Steenmarter
- Boommarter
- Bunzing
- Hermelijn
- Wezel
- Waterspitsmuis

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF (verspreidingsatlas.nl) ligt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van deze soorten. Van geen van de hierboven genoemde soorten zijn zichtwaarnemingen gedaan tijdens de veldbezoeken. Ook zijn er geen sporen vastgesteld.

Doordat bomen niet in het plangebied voorkomen is het plangebied niet geschikt voor Eekhoorn en Boommarter. Waterspitsmuis kan worden uitgesloten omdat er geen oppervlaktewater aanwezig is in het plangebied. Het is niet uitgesloten dat een Das wel eens incidenteel foerageert in plangebied, maar het is geen essentieel foerageergebied. Ook zijn er geen sporen van gebruik door Das vastgesteld, iets dat verwacht mag worden bij essentieel foerageergebied. Het is niet aannemelijk dat Bunzing, Hermelijn of Wezel in het plangebied voorkomen vanwege het feit dat er geen groenstructuur als een houtwal met ruigterand in het plangebied voorkomt. Steenmarter kan foeragerend voorkomen in het plangebied. Er zijn geen sporen vastgesteld en de aanwezige schuurtjes worden te intensief gebruikt door mensen of zijn te open vanwege de asbestsanering om dienst te doen als verblijfplaats.

4.2.5 Vleermuizen

Europese bescherming

Alle vleermuizen zijn op Europees niveau strikt beschermd. In totaal zijn dat 22 soorten. De soorten die in de stedelijke omgeving het meest worden waargenomen zijn: Gewone dwergvleermuis (gb), Gewone grootoorvleermuis (gb), Laatvlieger (gb), Meervleermuis (gb), Rosse vleermuis (bb) en Watervleermuis (bb). Hiervan zijn alleen de Meervleermuis en de Rosse vleermuis boombewonend (bb), terwijl de andere soorten in ons land gebouw bewonend (gb) zijn.

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

De aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen is onderzocht, foerageergebied en vliegroutes.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Doordat er geen geschikte bebouwing in het plangebied aanwezig is en geen bomen aanwezig zijn is het niet aannemelijk dat er verblijfplaatsen in het plangebied voorkomen van vleermuizen. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van gebouw- en boombewonende vleermuizen met betrekking tot verblijven is niet aan de orde.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger om te foerageren. Het is niet aannemelijk dat de plannen een aantasting van belangrijk foerageerhabitat zullen vormen. Door de voorgenomen ontwikkeling zal het aanbod van foerageermogelijkheden naar verwachting toenemen vanwege de aan te leggen wadi met ruigte.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De groenstructuur die grenst aan de oostelijke zijde van het plangebied is mogelijk een foerageergebied en vliegroute van vleermuizen. Deze groenstructuur ligt op dit moment in het donker. Als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling zou deze groenstructuur verlicht kunnen worden. Wanneer uit onderzoek blijkt dat het om een essentiële vliegroute of foerageergebied gaat is een overtreding van de Wet natuurbescherming aannemelijk.

Vervolgstep: Nader onderzoek naar de functie van deze groenstructuur ten oosten van het plangebied.

4.2.3 Vogels

Tijdens de werkzaamheden moet er rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Nesten van vogels die het hele jaar gebruikt worden, zijn in principe jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten vallen in principe alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Europese bescherming

Op de lijst met beschermde soorten die is gepubliceerd door het rijk staan geen vogelsoorten vermeld. Alle vogelsoorten zijn beschermd onder de Europese Vogelrichtlijn. Dit houdt onder andere in dat vogels niet opzettelijk gedood mogen worden en nesten die in verband met het broeden in gebruik zijn niet verstoord mogen worden.

Nationale bescherming

Voor enkele vogelsoorten geldt daarnaast een nationale bescherming met betrekking tot het nest. Bepaalde vogelsoorten maken ook buiten hun broedperiode gebruik van het nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd. De ene soort is sterker aan deze verblijfplaats gebonden gedurende het jaar dan de andere soort. Dit laat zich vertalen naar verschillende categorieën waarvoor de verbodsbepalingen uit artikel 3.1 van de Wnb het gehele jaar gelden.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Voor categorie 5 soorten gelden in principe de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming uitsluitend tijdens het broedseizoen. Zie de toelichting in het kader hiernaast.

Categorieën waarvoor de verbodspalingen (art.3.1 Wnb) gelden

1.	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2.	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3.	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4.	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Er dient dan onderzocht te worden of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, die jaarronde bescherming van de nesten eisen. De lijst categorieën is een hulpmiddel om te bepalen of ontheffing nodig is voor met name de jaarrond beschermde nesten.

Resultaten en beoordeling

Er zijn geen sporen gevonden of nesten gevonden van vogels in het plangebied. Doordat er geen bomen in het plangebied aanwezig zijn en er geen geschikte bebouwing in het plangebied aanwezig is voor gebouwbewonende soorten leidt de ontwikkeling niet tot een overtreding in het kader van de Wnb. Dit geldt ook voor de vastgestelde Steenuil die buiten het plangebied een nest heeft in een particuliere tuin.

Beoordeling Steenuil

Om een goed begrip te krijgen van mogelijke effecten als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling op de aanwezigheid van de Steenuil is kennis nodig over deze soort. De kennis die nodig is behandelt het leefgebied, de eisen die de soort aan dit leefgebied stelt, de levenscyclus, het gedrag en kennis van mitigerende en compenserende maatregelen.

Het nest van de steenuil is jaarrond beschermd (Lijst RVO, 2009). Het nest van de Steenuil valt onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats'.

De effectbeoordeling toetst de ruimtelijke ontwikkeling aan art 3.5 van de Wet natuurbescherming wat aangeeft dat het verboden is de Steenuil opzettelijk te verstoren. Deze toetsing vindt plaats aan de hand van de volgende onderzoeksvragen:

- Hoe ziet het leefgebied van de Steenuil eruit?
- Welke van de hierboven beschreven gebiedseisen komen in en om het plangebied voor?
- Welke van de aanwezige gebiedskenmerken waar de Steenuil mogelijk gebruik van maakt wordt als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling verstoord, verdwijnt of worden verbeterd?
- Zijn er in de NDFF waarnemingen bekend in en om het plangebied?
- Zijn er waarnemingen gedaan van steenuilen of gebruikssporen vastgesteld tijdens het veldonderzoek?
- Is het plangebied of het deel dat gaat veranderen als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk essentieel leefgebied voor de Steenuil?
- Wordt er met het uitvoeren van de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk / Is het aannemelijk dat met het uitvoeren van de ruimtelijke ontwikkeling een of meerdere verbodsbepalingen overtreden worden?
- Welke maatregelen kunnen er extra getroffen worden om het huidige leefgebied van de steenuilen te verbeteren?

Hoe ziet het leefgebied van de Steenuil eruit?

Steenuilen zijn sterk verbonden aan kleinschalige agrarisch cultuurlandschap. De Steenuil is een standvogel. Wanneer een steenuilen-paartje eenmaal een territorium heeft gekozen dan verblijven ze daar het hele jaar. De vogels hebben naar verhouding kleine territoria. Het gebied rond de nestplaats waar de meeste activiteit plaatsvindt is enkele honderden meters groot. Dit activiteitsgebied is in de broedperiode kleiner dan daarbuiten.

De Steenuil is een dag-actieve soort en is te vinden op paaltjes, in of op schuurtjes in de ochtendzon. Een goed territorium voorziet in dergelijke zonnige plekken en voorziet het hele jaar door in voedsel. De grootte van een territorium varieert tussen de 5 en de 30 hectare.

Voedsel

Binnen dit territorium zoekt de soort voedsel op plaatsen waar lange en korte vegetatie elkaar afwisselen. Dergelijke overgangen zijn te vinden bij schapen- en paardenweitjes, erven, moestuinen en tuinen. Dit voedsel kan met name in deze vegetatie overgangen gevonden worden. Op de menulijst van de Steenuil staan: muizen (vooral veld- en bosmuizen, maar ook woelratten), kleine vogels (mussen, spreeuwen en merels), meikevers, diverse soorten loopkevers, mestkevers, oorwormen, nachtvlinders, spinnen, larven, rupsen, kikkers, salamanders, vleermuizen en regenwormen (Kennisdokument - Steenuil, BIJ12).

Een divers voedselaanbod wordt gevonden in een gevarieerd leefgebied. Dit is van belang omdat de beschikbaarheid van prooien niet in elk jaar en elk seizoen hetzelfde is. Een ideaal leefgebied voorziet het hele jaar in voldoende voedsel, in een geschikte nestplek en in voldoende veiligheid.

Habitat

Het Kennisdokument omschrijft het dit ideale leefgebied als volgt: *een open tot halfopen landschap met een afwisselend korte en verruigde vegetatie erven met bebouwing, beplanting, tuinen, moestuinen en weilandjes met (hobby)vee voldoende nestplaatsen in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot een gevarieerd aanbod van prooien zoals muizen, regenwormen en insecten voldoende zit- en uitkijkposten om te foerageren en om te rusten geen verstoring en versnippering door grote wegen geen gebruik van insecticiden of andere pesticiden in het territorium of in de directe omgeving.*

Zoals bij ieder vogelsoort is de levenswijze, het gedrag en het uiterlijk afgestemd op het type voedsel van de soort. Voor de Steenuil betekent dat kort gemaaid of begraasd weilanden voor het vangen van regenwormen en veldmuizen belangrijk zijn. Het voorkomen van houtwallen, houtstapels en ruigtes zijn belangrijk omdat het insecten zoals meikevers, loopkevers, nachtvlinders en rupsen aantrekt. Plekken waar veel muizen voorkomen, zoals veestallen, opslagplaatsen en houtstapels, zijn belangrijk voor de voedselvoorziening in de winter. Schuurtjes, houtsingels en lanen zorgen voor schuilplaatsen. Bomen met holten, daken van toegankelijke gebouwen en steenuilkasten zijn geschikte broedplaatsen. Ideaal is als de plekken met voedsel zich dicht bij de nestplek bevinden, zodat de vogels minder ver hoeven te vliegen om voldoende eten voor zichzelf en voor de jongen te vinden.

Verblijfplaatsen en functionele leefomgeving

Naast een bepaald type landschap dat de Steenuil het gehele jaar door van voedsel voorziet stelt de soort ook eisen aan zijn verblijfplaats. Er zijn twee typen verblijfplaatsen te onderscheiden. Dit zijn: nesten en overige rustplaatsen.

De nestplek wordt ook buiten de voortplantingsperiode gebruikt. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Deze plekken bevinden zich in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest. Een functionele leefomgeving is niets anders dan een gebied dat ter functie staat van de soort, een gebied dat door de soort gebruikt wordt. Dit houdt in dat een nest alleen als zodanig kan functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen voortplanten. Daarnaast moet de functionele leefomgeving het hele jaar voldoende voedsel leveren en voldoende veiligheid bieden aangezien de soort jaarrond in het territorium leeft. De grootte van het gebied dat tot de functionele leefomgeving hoort is, afhankelijk van de plaats van het voedselaanbod en de hoeveelheid voedsel.

Het territorium van de Steenuil moet worden beschouwd als essentiële (functionele) leefomgeving van een nest en rustplaatsen. De percelen binnen het territorium die niet of nauwelijks worden gebruikt, behoren niet tot de functionele leefomgeving, onder andere omdat er geen of weinig voedsel en dekking is.

Afbeelding 10 (rechts): Relevante eisen voor de Steenuil om het plangebied.

Welke van de beschreven gebiedseisen komen in en om het plangebied voor?

Alle kenmerken van een leefgebied dat gedurende het gehele jaar een steenuilenpaar van voedsel kan voorzien is in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. In onderstaande afbeelding is de nestlocatie met een rode cirkel weergegeven. De overige gebiedseisen zijn met tekstballonnen aangeduid. In de directe omgeving zijn voldoende uitkijkmogelijkheden aanwezig in de vorm van weidepaaltjes. Daarnaast is op verschillende plaatsen geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van de schapen- en dierenweide, de overgang van opgaande naar lage begroeiing nabij de ruwe mestbak en rondom de paardenbak en naastgelegen hooimijt.

Welke van de aanwezige gebiedskenmerken waar de Steenuil mogelijk gebruik van maakt wordt als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling verstoord, verdwijnt of worden verbeterd?

Het schapenweidje (zie afbeelding hierboven) zal als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling komen te vervallen. Maar na realisatie van het plangebied zal een nieuw geschikt voedselgebied aanwezig zijn op min of meer dezelfde plek, zie ook onderstaande afbeelding. Er is in de nieuwe situatie (afbeelding 5) een wadi ten behoeve van waterberging aanwezig. Gezien de functie zal dit gebied hooguit korte vegetatie bevatten en daarmee geschikt zijn als foerageergebied voor de steenuil.

Zijn er in de NDFF waarnemingen bekend in en om het plangebied?

In het huidige territorium zijn waarnemingen gedaan en in het verleden ook daarbuiten.

Afbeelding 11: Verspreidingskaart van historische waarnemingen van de Steenuil rondom Uddel. Bron: NDFF.

Zijn er waarnemingen gedaan van steenuilen of gebruikssporen vastgesteld tijdens het veldonderzoek?

Er is een roepend exemplaar waargenomen tijdens het veldbezoek overdag en later is er een exemplaar waargenomen op een schuurtje bij de schapenweide (zie afbeelding 12).

Is het plangebied of het deel dat gaat veranderen als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk essentieel leefgebied voor de Steenuil?

Alleen het schapenweitje dat in 2022 voor het laatst als zodanig in gebruik zal zijn verdwijnt met de realisatie van de ruimtelijke ontwikkeling. Deze schapen zouden al weg zijn doordat de huidige eigenaar van de grond, die de schapen als hobby houdt, er mee ophoudt. Doordat de projectontwikkelaar de grond heeft gekocht lopen de schapen er op dit moment nog. Dat de schapen zouden verdwijnen uit het territorium is gevolg van de keuze van de gebruiker en niet als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling.

Het terrein met de ezels in de dierenweide in de tuin waar ook het nest aanwezig is blijft gehandhaafd. Het habitat binnen het territorium blijft gehandhaafd verder gehandhaafd (zie afbeelding 2). Nog steeds biedt dit territorium vanwege de verscheidenheid aan habitats voldoende voedsel gedurende het jaar. Daarmee staat het nog steeds ten dienste van het territorium. Het schuurtje waar de Steenuil op waargenomen is (afbeelding 12) wordt niet gerekend tot de vaste rust en verblijfplaatsen, wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest. Deze functie is ook elders in het territorium te vinden.

Afbeelding 12: Een Steenuil rustend op een houthok in de ochtendzon in het plangebied. September 2022.

Het kaartje met de toekomstige inrichting (afbeelding 5) onder 3 geeft aan waar de werkzaamheden uitgevoerd zullen gaan worden. De nestplaats en de directe grond erom van de dierenweide en de noordelijke en noordoostelijke gelegen gronden van het territorium blijven onaangetast en zijn nog steeds goed bereikbaar.

Na realisatie blijft het territorium intact; de nestplaats en de habitats binnen het territorium die de nestplaats ten dienste zijn blijven behouden. Aantasting van de functionaliteit is dan ook niet aan de orde zijn. Het leefgebied zal naar verwachting het hele jaar blijvend voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven.

Is het aannemelijk dat met het uitvoeren van de ruimtelijke ontwikkeling een of meerdere verbodsbepalingen overtreden worden?

Nee, want de functionaliteit van het territorium blijft intact na realisatie van het plangebied. De foto-overzichten op de volgende pagina's in combinatie met afbeelding 10 illustreren dat.

Bovendien zou het schapenweitje verdwenen zijn in een eerder stadium omdat de grondeigenaar er mee op zou houden met als doel er een tuin van te maken zoals dat bij het aangrenzende perceel ook is gedaan.

Afbeelding 13: Afstand van het nest (nestkast) van de Steenuil buiten het plangebied tot het oostelijk gelegen geschikte territorium.

Habitat Ecologie Quicksan Wnb:

Habitat Ecologie Quicksan Wnb:

Habitat Ecologie Quicksan Wnb:

Welke maatregelen kunnen er extra getroffen worden om het huidige leefgebied van de steenuilen te verbeteren?

Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden

Binnen het huidige territorium kunnen op verschillende plekken nestkasten geplaatst worden zoals de foto hieronder. Er zijn meerdere potentieel geschikte locaties voor nestkasten aanwezig, zoals de bomen direct ten oosten van het schapenweidje en diverse schuren en stallen ten oosten van het plangebied.

Vervolgstappen

Geen. Nader onderzoek is niet nodig, de nestlocatie van de Steenuil is bekend. De rustplaatsen in het plangebied zijn niet essentieel en deze ecologische functie is niet beschermd. Met het realiseren van de 30 woningen blijft de ecologische functionaliteit van het territorium in tact.

Afbeelding 14: Ter inspiratie van voor het plaatsen van nieuwe nestkasten binnen het territorium. Foto van deze juveniele Steenuil is niet nabij het plangebied gemaakt.

4.2.5 Vissen en Amfibieën

Doordat er geen oppervlakte water aanwezig is leidt de beoogde ruimtelijke ingreep niet tot aantasting van voortplantingsplaatsen, essentieel leefgebied of overwinteringsplaatsen van amfibieën. Negatieve effecten als gevolg van de geplande ruimtelijke ingreep is dan ook niet aannemelijk.

Het aannemelijk dat algemene soorten, zoals de Bruine kikker en Gewone pad incidenteel voorkomen in het plangebied. Deze soorten vallen onder de provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Er is ten aanzien van amfibieën geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

4.2.5 Reptielen

In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor de kritische reptielen. Zie hiervoor de toetsing aan de ecologische profielen.

Negatieve effecten op de soort wegens de beoogde ruimtelijke ingreep zijn dan ook niet te verwachten.

4.2.5 Vlinders en Libellen en overige soorten

Op de planlocatie is geen geschikt leefgebied voor beschermde insecten, welke kritisch zijn ten aanzien van het areaal water en groen en het bijbehorende ecologisch beheer. Negatieve effecten op de soortgroep als gevolg van de ruimtelijke ingreep is dan ook niet aannemelijk.

De gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, noordse winterjuffer en sierlijke witsnuitlibel leven langs vegetatierijke vennen, duinplassen, petgaten en moerassen. De zilveren maan leeft in natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden (Vlinderstichting, 2022). De planlocatie heeft geen water. In de directe omgeving van de planlocatie is tevens geen geschikt leefgebied voor beschermde insecten en andere ongewervelden aanwezig.

Beschermde Vlinders, libellen, Kevers zijn bovendien vooral te vinden in natuurgebieden met grote oppervlakte groen dat een specifiek soortgericht beheer kent.

Er zijn geen vervolgstappen nodig.

5. Beschermde houtopstanden

Een beschrijving van de methode van onderzoek, resultaten en de beoordeling.

2.4 Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen (met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout) zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft (Wnb art. 4.1):

- a) houtopstanden binnen de door gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Beoordeling

Beschermde houtopstanden is niet van toepassing. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig en het plangebied ligt in de bebouwde kom zodat dit niet van toepassing is.

6. Conclusie

Geeft antwoord op de onderzoeksvragen.

6.1 Gebiedsbescherming

- Er is geen aanleiding tot een nader onderzoek zoals een Voortoets.

6.2 Soortenbescherming

Voordat de beoogde werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden dient er nader soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd naar:

- Essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Er zijn geen vervolgstappen nodig voor gebouwbewonende soorten of de Steenuil.

6.3 Beschermde houtopstanden

Dit is niet van toepassing. Er worden geen vellingen gedaan en alle werkzaamheden vinden bovendien plaats in de bebouwde kom.

Onderzoek en mitigatie

Natuuronderzoek betreft altijd een momentopname. Het uitsluiten van gebruik van het plangebied door een of meerdere beschermde soorten is vrijwel niet mogelijk, tenzij het plangebied en eventuele opstallen aantoonbaar ontoegankelijk zijn. Wel is het mogelijk te onderbouwen dat het plangebied met de gebiedseigenschappen naar alle aannemelijkheid essentieel of marginaal is. Dit is relevant in verband met het inschatten van een eventuele ecologische impact.

Wanneer naar aanleiding van het Quickscan-onderzoek blijkt dat het nodig is om een SGO (nader soortgericht onderzoek) uit te voeren dan is het volgens de regelgeving verplicht alleen de vastgestelde voortplantingsplaatsen te mitigeren en compenseren. Hiervoor is een ontheffing nodig. Deze aanpak is gebaseerd op vastgesteld gebruik en niet op potentieel geschikt habitat. Met deze wijze van beoordelen door de bevoegde gezagen zal het aantal geschikte voortplantingsplaatsen voor beschermde (gebouwbewonende) soorten blijven dalen wat uiteindelijk een negatieve impact zal hebben op de staat van instandhouding van soorten.

Ruimtelijke ontwikkeling Uddel

Ook wanneer het compenseren van potentieel geschikt habitat (leefgebied waar een beschermde soort niet in vastgesteld is) verplicht zou zijn en waar een ontheffing voor nodig zou zijn om verlies van geschikt leefgebied tegen te gaan, zouden er geen vervolgstappen nodig zijn voor de ontwikkeling van de 30 woningen aan de Uddelse Enk en Heegderweg.

7. Gebruikte bronnen

Publicaties en websites

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen J.B.M. (2016), Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. -Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

BIJ12 (2017). Kennisdocument. BIJ12, versie 1.0. Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Floron (2011). Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, Knnv Uitgeverij, Utrecht.
Vleermuizen van Europa.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.

SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels, - Nederlandse fauna 5. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey | Nederland.

Atlas van de Nederlandse vogels

European Birdatlas 2

Broedvogels van Nederland

Kennisdocumenten BIJ12.

www.arcgis.com www.bij12.nl www.natura2000.nl

Soort- en gebiedsinformatie

Google Maps

pdok.nl

ruimtelijkeplannen.nl

geoportaal.nl

www.eurobats.org

www.natura2000.nl

www.nederlandsesoorten.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

ndff-ecogrid.nl

Waarneming.nl

8. Bijlagen

Foto overzicht plangebied

Foto overzicht omgeving
plangebied

